

ΟΝΟΜΑ:

Διαίρεση πολυωνόμου με $x - \rho$

ΘΕΩΡΗΜΑ (σ.135) (ας το ονομάσουμε Θεώρημα παράγοντα)

- Ένα πολυώνυμο $P(x)$ έχει **παράγοντα** το $x - \rho$ (ή διατυπωμένο διαφορετικά: το $x - \rho$ **διαιρεί** το $P(x)$) ή το $x - \rho$ είναι **διαιρέτης** του $P(x)$ ή το $P(x)$ **διαιρείται** με το $x - \rho$, **αν και μόνο αν**
- το ρ είναι ρίζα του $P(x)$, δηλαδή **αν και μόνο αν**
- $P(\rho) = 0$ **αν και μόνο αν**
- το υπόλοιπο της διαίρεσης του $P(x)$ με το $x - \rho$ $\left\{ P(x) \middle| x - \rho \right\}$ είναι 0 **αν και μόνο αν**
- το τελευταίο δεξιά κουτάκι της $3^{\text{ης}}$ γραμμής στο σχήμα Horner είναι 0.

ΑΠΟΔΕΙΞΗ:

Έστω ότι το $x - \rho$ είναι παράγοντας του $P(x)$. Τότε

$$P(x) = (x - \rho)\pi(x)$$

Από την ισότητα αυτή για $x = \rho$ παίρνουμε

$$P(\rho) = (\rho - \rho)\pi(\rho) = 0,$$

που σημαίνει ότι το ρ είναι ρίζα του $P(x)$.

Αντιστρόφως: Έστω ότι το ρ είναι ρίζα του $P(x)$, δηλαδή ισχύει $P(\rho) = 0$. Τότε από τη σχέση

$$P(x) = (x - \rho)\pi(x) + P(\rho)$$

παίρνουμε

$$P(x) = (x - \rho)\pi(x),$$

που σημαίνει ότι το $x - \rho$ είναι παράγοντας του $P(x)$.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ - ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

1° Να εξεταστεί αν τα πολυώνυμα $x + 2$ και $x - 1$ είναι παράγοντες του πολυωνόμου $P(x) = x^3 + x^2 - x + 2$.

ΛΥΣΗ

A3. (σ.139) Να βρείτε τις τιμές του k , για τις οποίες το $x - 1$ είναι παράγοντας του $g(x) = k^2x^4 + 3kx^2 - 4$.

(Απ: $k=1$ ή $k=-4$)

Λύση:

A6. Να αποδείξετε ότι τα πολυώνυμα της μορφής $x - \rho$ που δίνονται σε κάθε περίπτωση, είναι παράγοντες του $P(x)$. Υπόδειξη: Δουλέψτε κατά προτίμηση με σχήμα Horner

i) $P(x) = x^4 - 25x^2 + 144, \quad x + 3$

ii) $P(x) = 16x^4 - 8x^3 + 9x^2 + 14x - 4, \quad x - \frac{1}{4}$

iii) $P(x) = x^3 - 3x^2 + 2, \quad x - 1 - \sqrt{3}$

Συντελεστές του P(x)					ρ
↓					

Συντελεστές Πηλίκου   Υπόλοιπο

Συντελεστές του P(x)					ρ
↓					

Συντελεστές Πηλίκου   Υπόλοιπο

Συντελεστές του P(x)				ρ
↓				

Συντελεστές Πηλίκου   Υπόλοιπο

A8. Να αποδείξετε ότι τα παρακάτω πολυώνυμα δεν έχουν παράγοντα της μορφής $x - \rho$.

i) $P(x) = 4x^4 + 7x^2 + 12$

ii) $Q(x) = -5x^6 - 3x^2 - 4$